JORH
Journal of Religions & Health
J Religions & Health, 2024; 4(1): ----. Doi: 10.32592/joorh.4.1.---
https://aijrh.umsha.ac.ir/

Original Article

Marriage is a Sacred Act: Student's Attitude

Mehdi Mirzaei-Alavijeh[1], Negar Karimi[2], Safora Maghsoodian[3], Farzad Jalilian[4]*

1. Social Development and Health Promotion Research Center, Health Institute, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran
2. Sleep Disorders Research Center, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran
3. Vice Chancellor for Student and Cultural Affairs, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran
4. Islamic Studies and Health Sciences Interdisciplinary Research Center, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran

Article history:
Received: 21 October 2024
Revised: 09 November 2024
Accepted: 24 November 2024
ePublished: 25 November 2024

***Corresponding author:** Farzad Jalilian, Shahid Shiroudi Boulevard – University Street - Islamic Studies and Health Sciences Interdisciplinary Research Center, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran

Email: f_jalilian@yahoo.com

Abstract

Background and Objective: Marriage is considered the ideal solution for fulfilling one of the fundamental human instincts, which holds great significance in Islam and other divine religions. Currently, researching young people's views on marriage has become a crucial aspect of family studies. The present research aimed to investigate college students' attitudes toward marriage.

Materials and Methods: The present work followed a descriptive research protocol conducted among students at Kermanshah University of Medical Sciences in 2022. Data was collected through written questionnaires for self-reporting. Sampling was performed using simple random sampling with a probability proportional to the size of the population. The data was analyzed using the SPSS (version 16) software.

Results: The students with a history of participating more in extracurricular programs (β=0.160, P=0.018), male students (β=0.211, P=0.003), and married ones (β=0.285, P=0.003) = >0.001) had a more favorable attitude towards marriage. The students obtained 65.7% of the maximum obtainable score for the attitude towards marriage questionnaire. The field of "optimistic attitude towards marriage" received the highest percentage.

Conclusion: The students scored two-thirds of the total points on the attitude towards marriage questionnaire, with the highest percentage of points being for having an optimistic attitude towards marriage. Since male students showed a more positive attitude, it is suggested that educational programs specifically for female students be created.

Keywords: Attitude, Marriage, Religion, Student

Please cite this article as follows: Mirzaei-Alavijeh M, Karimi N, Maghsoodian S, Jalilian F. Marriage is a Sacred Act: Student's Attitude. J Religions & Health. 2024; 4(1): ---. DOI: 10.32592/jorh.4.1.---

[Downloaded from aijrh.umsha.ac.ir on 2026-11-23]

Copyright © 2023 Journal of Religions and Health. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cite

JOHE
مجله بین رشته ای دین و سلامت ابن سینا
دوره ۴، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۴۰۳، صفحات
https://aijrh.umsha.ac.ir/
UMSHA Press

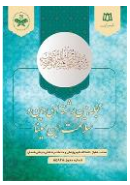

مقاله پژوهشی

ازدواج یک عمل مقدس: نگرش دانشجویان

مهدی میرزایی علویجه[۱]، نگار کریمی[۲]، صفورا مقصودیان[۳]، فرزاد جلیلیان[۴*]

۱. مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقاء سلامت، پژوهشکده سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران
۲. مرکز تحقیقات اختلالات خواب، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران
۳. معاونت فرهنگی دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران
٤. مرکز تحقیقات پژوهش‌های بین رشته‌ای معارف اسلامی و علوم سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۷/۳۰
تاریخ ویرایش مقاله: ۱۴۰۳/۰۸/۱۹
تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۹/۰۴
تاریخ انتشار مقاله: ۱۴۰۳/۰۹/۰۵

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی همدان محفوظ است.

* **نویسنده مسئول:** فرزاد جلیلیان، مرکز تحقیقات پژوهش‌های بین رشته‌ای معارف اسلامی و علوم سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

ایمیل: f_jalilian@yahoo.com

چکیده

سابقه و هدف: ازدواج بهترین راهکار برای یکی از غرایز انسانی است که از دیدگاه اسلامی و ادیان الهی اهمیت بسیاری دارد. امروزه پژوهش درباره نگرش جوانان به ازدواج به یکی از زمینه‌های مهم دانش خانواده تبدیل شده است. هدف از انجام مطالعه حاضر تعیین نگرش دانشجویان نسبت به ازدواج بوده است.

مواد و روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه توصیفی بوده است که میان دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در سال ۱۴۰۲ انجام گرفت. اطلاعات با بهره‌گیری از پرسش‌نامه کتبی به صورت خودگزارش‌دهی جمع‌آوری شد. نمونه‌گیری به صورت تصادفی ساده و با احتمال متناسب با حجم انجام گرفت. داده‌ها در نرم‌افزار SPSS ویرایش ۱۶ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: دانشجویان با سابقه شرکت بیشتر در برنامه‌های فوق برنامه (β=۱۶۰/۰، معناداری = ۰/۰۱۸)، دانشجویان مرد (β=۰/۲۱۱، معناداری= ۰/۰۰۳) و دانشجویان متاهل (β=۰/۲۸۵ و معناداری = ۰/۰۰۱ >) نگرش مطلوب‌تری نسبت به ازدواج داشتند. دانشجویان ۶۵/۷ درصد از حداکثر نمره قابل اکتساب را برای پرسش‌نامه نگرش به ازدواج کسب کردند. حیطه «نگرش خوش‌بینانه به ازدواج» بیشترین درصد قابل اکتساب را به خود اختصاص داد.

نتیجه‌گیری: دانشجویان دو سوم از نمره قابل اکتساب را برای پرسش‌نامه نگرش نسبت به ازدواج کسب کردند و نگرش خوش‌بینانه به ازدواج بالاترین درصد نمره قابل اکتساب را داشت. با توجه به وضعیت بهتر نگرش دانشجویان مرد، توصیه می‌شود برنامه‌های آموزشی با محوریت تمرکز بر دانشجویان زن توسعه و پیاده‌سازی شود.

واژگان کلیدی: ازدواج، دین، دانشجو، نگرش

استناد: میرزایی علویجه، مهدی؛ کریمی، نگار، مقصودیان، صفورا؛ جلیلیان، فرزاد. ازدواج یک عمل مقدس: نگرش دانشجویان. مجله بین رشته ای دین و سلامت ابن سینا، بهار و تابستان ۱۴۰۳؛۴(۱): ----

مقدمه

خانواده اساسی‌ترین واحد اجتماع به شمار می‌آید. چگونگی بافت خانواده، روابط اعضا با یکدیگر و روابط آن‌ها با محیط اجتماعی همگی بر ساخت اجتماعی تاثیر فراوانی دارد و بنیان خانواده بر ازدواج استوار است [۱]. تشکیل زندگی مشترک چیزی است که بیشتر مردم مایل هستند از آن برخوردار باشند و منشأ تشکیل خانواده در همه جوامع ازدواج است و سلامت جامعه در گرو سلامت خانواده‌ها است [۲]. ازدواج از مهم‌ترین رسوم معمول در تمام جوامع است که به دلیل نقش مهم آن در فراهم کردن ساختار و زیربنای تشکیل خانواده و گسترش نسل، مهم‌ترین و بنیادی‌ترین نوع ارتباط معرفی شده است [۳]. ازدواج ارتباطی است که دارای

[Downloaded from aijrh.umsha.ac.ir on 2026-11-23]

ویژگی‌های بی‌نظیر و گسترده‌ای است، ارتباطی که دارای ابعاد زیستی، عاطفی، روانی، اقتصادی و اجتماعی است. همزیستی زن و شوهر در واحد خانواده ارتباط عمیق و همه‌جانبه‌ای را به وجود می‌آورد که قابل قیاس با دیگر ارتباط‌های انسانی نیست [۴]. ازدواج نه تنها در سلامت جسمی و روانی فرد موثر است، بلکه نقش مهمی در ورود انسان به دوره بزرگسالی دارد. همچنین ازدواج، پدیده‌ای مطلق و فارغ از بستر زمان و مکان نیست؛ بلکه در هر زمان و در هر جامعه، چهره خاصی دارد و تحت تاثیر جامعه قرار دارد [۵]؛ بنابراین، روشن است که همسرگزینی صحیح از اصول اولیه در جهت تشکیل یک خانواده سالم و باثبات است [۶]. پدیده افزایش سن ازدواج و بروز تجرد، باعث اختلال در کارکرد طبیعی نهاد خانواده شده است و به دنبال این امر به طور طبیعی نابسامانی‌هایی مانند شیوع انواع فسادهای اجتماعی و بحران میل جنسی در سطح جامعه به وجود می‌آید [۵]. در دهه‌های اخیر، تغییر در الگوهای ازدواج، بی‌رغبتی به ازدواج، ازدواج در سن بالا و یا ازدواج نکردن به طور کلی، افزایش چشمگیری داشته است [۷]. امروزه مسئله ازدواج در کشور ایران، با توجه به فرهنگ دینی و سنتی حاکم، ویژگی‌های خاص خود را دارد؛ کشور ایران، در مرحله گذار از سنت و ورود به مدرنیته است و با تغییرات اجتماعی و فرهنگی وسیعی در همه پدیده‌های اجتماعی از جمله ازدواج و همسرگزینی رو به روست [۸]. از سوی دیگر، در جهان‌بینی اسلامی برای همه نیازها و غرایز انسانی راهکارهایی در نظر گرفته شده است و در این باره می‌توان گفت مسئله ازدواج بهترین راهکار برای یکی از غرایز انسانی است که از دیدگاه اسلامی و ادیان الهی اهمیت بسیاری دارد [۹]. در این باره امروزه، پژوهش درباره نگرش جوانان به ازدواج به یکی از زمینه‌های مهم پژوهش و دانش خانواده تبدیل شده است [۱۰]؛ بنابراین، امروزه در امر ازدواج، به انتظارات، ادراکات و نگرش به ازدواج، به عنوان پدیده‌ای شناختی و ذهنی، توجه خاصی می‌شود؛ چرا که تحریف این استانداردها می‌تواند به آشفتگی زندگی زناشویی بینجامد. نگرش بر احتمال ازدواج کردن و تعیین زمان آن نیز تاثیر می‌گذارد [۸]. با توجه به اهمیت ازدواج، هدف از مطالعه حاضر تعیین نگرش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی کرمانشاه نسبت به ازدواج بوده است.

روش کار

مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی بوده است که در میان ۲۵۳ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی کرمانشاه در سال ۱۴۰۲ انجام شد. حجم نمونه با توجه به انحراف معیار نگرش نسبت به ازدواج به‌دست‌آمده از پیش‌مطالعه (۸/۱) و سطح معناداری ۵ درصد و با در نظر گرفتن میزان خطای یک واحد، ۲۵۳ نفر برآورد شد. نحوه نمونه‌گیری بدین شکل بوده است که ابتدا دانشکده‌های مختلف دانشگاه به عنوان خوشه در نظر گرفته شدند و با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و با احتمال متناسب با حجم در هر یک از خوشه‌ها، شرکت‌کنندگان انتخاب شدند. معیارهای ورود به این مطالعه عبارت بودند از: دانشجو بودن در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه و رضایت به شرکت در مطالعه. پاسخ دادن ناقص به گزینه‌های پرسش‌نامه به عنوان معیار خروج از مطالعه در نظر گرفته شد. در پایان ۲۵ پرسش‌نامه که بسیار ناقص پاسخ داده شده بود از مطالعه کنار گذاشته شد (نرخ پاسخ‌دهی برابر با ۹۰/۱ درصد بود). همه شرکت‌کنندگان از محرمانه بودن اطلاعات و هدف پروژه مطلع شدند و با تمایل وارد مطالعه شدند.

ابزارهای جمع‌آوری داده

پرسش‌نامه دو بخشی بوده است؛ بخش اول شامل اطلاعات جمعیت‌شناختی و سوالاتی از جمله سن، جنس، دانشکده محل تحصیل، مقطع تحصیلی، وضعیت اشتغال، میزان تحصیلات والدین، شغل والدین، وضعیت تاهل، وضعیت اقتصادی خانواده و ترم تحصیلی است. بخش دوم پرسش‌نامه ۲۳ گویه‌ای (برای مثال: ازدواج یک عمل مقدس است.) بود که نگرش دانشجویان نسبت به ازدواج را می‌سنجید. این پرسش‌نامه در مقیاس لیکرت ۴ درجه‌ای با مقادیر امتیاز از ۱ (بسیار موافقم) تا ۴ (بسیار مخالفم) سنجیده شد. جهت امتیازدهی این مقیاس نمرات در تمام ۲۳ گویه برای یک محدوده نمره کل بین ۲۳ تا ۹۲ جمع شد. نمره بالاتر نشان‌دهنده نگرش بهتر نسبت به ازدواج بود. پرسش‌نامه بیان‌شده را Brateen و Rosen به منظور سنجش نگرش نسبت به ازدواج طراحی و تدوین کرده [۱۱] و در ایران نیلفروشان و همکاران آن را اعتباریابی کرده‌اند. این پرسش‌نامه شامل چهار مولفه نگرش بدبینانه، خوش‌بینانه، واقع‌گرایانه و آرمان‌گرایانه به ازدواج است. ضریب آلفای پرسش‌نامه بیان‌شده در مطالعه نیلفروشان و همکاران برابر با ۰/۷۶ گزارش شده است [۱۲]. در مطالعه حاضر نیز پایایی ابزار با بهره‌گیری از آزمون ضریب آلفا برابر با ۰/۷۲ برآورد شد که نشان‌دهنده پایایی مطلوب ابزار است.

آنالیز داده‌ها: داده‌ها در نرم‌افزار آماری SPSS ویرایش ۱۶ تجزیه و تحلیل شد. داده‌های توصیفی با میانگین (انحراف معیار) و تعداد (درصد) گزارش شده است. برای اندازه‌گیری پیش‌بینی‌کننده‌های نگرش دانشجویان نسبت به ازدواج از رگرسیون خطی خام و تعدیل‌شده استفاده شد. در مدل خام، متغیرها به صورت جداگانه وارد مدل شدند و اگر متغیری سطح معناداری کمتر از ۰/۲۵ داشت در مدل تعدیل‌شده قرار گرفت.

یافته ها

میانگین سن شرکت‌کنندگان در مطالعه ۲۲/۱۵ با انحراف معیار ۲/۸۷ در دامنه سن ۱۸ تا ۳۴ سال بوده است. ۷۶/۸ درصد شرکت‌کنندگان در مطالعه زن بوده‌اند. ۲۹ نفر (۱۲/۷ درصد) از

[Downloaded from aijrh.umsha.ac.ir on 2026-11-23]

دانشجویان گزارش کردند همزمان با تحصیل مشغول به کار هستند. ۹/۲ درصد از دانشجویان مورد بررسی متاهل بوده‌اند. ۶۳/۲ درصد از شرکت‌کنندگان وضعیت اقتصادی خانواده خود را متوسط گزارش کرده‌اند.

درباره میزان شرکت در فعالیت‌های فوق برنامه دانشگاه به ترتیب ۳۹/۹ درصد، ۱۴/۹ درصد، ۱۹/۷ درصد، ۵/۳ درصد و ۶/۱ درصد از دانشجویان آن را خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد گزارش کرده‌اند. همچنین ۳۲ نفر از دانشجویان (۱۴ درصد) به این سوال پاسخ نداده‌اند.

میانگین نمره کسب‌شده پرسش‌نامه نگرش نسبت به ازدواج در حیطه‌های مختلف در جدول (۱) آورده شده است. همان‌گونه که یافته‌ها نشان می‌دهد میانگین نمره کلی نگرش به‌دست‌آمده برابر با ۶۰/۴۸ بود که نشان می‌دهد دانشجویان ۶۵/۷ درصد از حداکثر نمره قابل اکتساب برای پرسش‌نامه نگرش نسبت به ازدواج را کسب کرده‌اند. به ترتیب نگرش خوش‌بینانه، بدبینانه، واقع‌گرایانه و آرمان‌گرایانه نسبت به ازدواج بیشترین درصد قابل اکتساب از حداکثر نمره را به خود اختصاص دادند.

در جدول (۲) با بهره‌گیری از رگرسیون خطی خام و تعدیل‌شده به بررسی مهم‌ترین عوامل زمینه‌ای و جمعیت‌شناختی موثر بر نگرش دانشجویان نسبت به ازدواج پرداخته شده است. همان‌گونه که یافته‌ها نشان می‌دهد پس از حذف متغیرهای که معناداری کمتر از ۰/۲۵ داشتند، در مدل تعدیل‌شده از بین عوامل مورد بررسی، متغیر «شرکت در فعالیت‌های فوق برنامه»، «جنس» و «وضعیت تاهل» مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر نگرش دانشجویان نسبت به ازدواج بوده‌اند. دانشجویانی که به میزان بیشتری در فعالیت‌های فوق برنامه شرکت داشتند، دانشجویان متاهل و دانشجویان مذکر به تبع نگرش بهتری نسبت به ازدواج داشتند.

جدول ۱. میانگین نمره کسب‌شده پرسش‌نامه نگرش نسبت به ازدواج در حیطه‌های مختلف

حیطه	میانگین	انحراف معیار	دامنه نمره	درصد قابل اکتساب از حداکثر نمره
نگرش بدبینانه	۲۱/۰۶	۳/۹۹	۸ تا ۴۰	۵۲/۶
نگرش خوش‌بینانه	۱۶/۴۸	۲/۸۲	۶ تا ۳۰	۵۴/۹
نگرش واقع‌گرایانه	۱۵/۵۹	۲/۷۹	۶ تا ۳۰	۵۱/۹
نگرش آرمان‌گرایانه	۷/۳۳	۱/۶۵	۳ تا ۱۵	۴۸/۸
نگرش کلی نسبت به ازدواج	۶۰/۴۸	۷/۶۲	۲۳ تا ۹۲	۶۵/۷

جدول ۲. عوامل زمینه‌ای و جمعیت‌شناختی موثر بر نگرش دانشجویان نسبت به ازدواج

	مدل ۱ (خام)				مدل ۲ (تعدیل‌شده)			
	B	Std. Error	Beta	P	B	Std. Error	Beta	P
سن	۰/۰۶۶	۰/۱۸۰	۰/۰۲۵	۰/۷۱۵	–	–	–	–
جنس	۳/۰۱۰	۱/۱۸۱	۰/۱۶۷	۰/۰۱۱	۳/۷۸۱	۱/۲۴۳	۰/۲۱۱	۰/۰۰۳
وضعیت تاهل	۴/۹۷۶	۱/۷۱۸	۰/۱۸۹	۰/۰۰۴	۷/۴۳۵	۱/۷۶۴	۰/۲۸۵	< ۰/۰۰۱
مقطع تحصیلی	-۰/۸۷۳	۱/۱۰۹	-۰/۰۵۲	۰/۴۳۲	–	–	–	–
ترم تحصیلی	-۰/۲۰۹	۰/۲۴۶	۰/۰۵۸	۰/۳۹۷	–	–	–	–
شغل	۵/۰۹۷	۱/۴۸۰	۰/۲۲۳	۰/۰۰۱	۲/۹۱۶	۱/۶۵۴	۰/۱۲۲	۰/۰۸۰
تحصیلات پدر	-۰/۵۶۴	۰/۶۲۸	-۰/۰۶۰	۰/۳۷۰	–	–	–	–
تحصیلات مادر	-۰/۹۸۳	۰/۶۲۳	-۰/۱۰۰	۰/۱۳۳	-۰/۹۰۴	۰/۶۱۴	-۰/۰۹۷	۰/۱۴۳
شغل پدر	۰/۰۸۲	۰/۳۴۶	۰/۰۱۶	۰/۸۱۲	–	–	–	–
شغل مادر	-۰/۱۶۹	۱/۱۹۰	-۰/۰۰۹	۰/۸۸۷	–	–	–	–
وضعیت اقتصادی خانواده	۰/۲۳۲	۰/۸۴۲	۰/۰۱۸	۰/۷۹۱	–	–	–	–
شرکت در فعالیت‌های فوق برنامه	۰/۸۸۸	۰/۴۲۷	۰/۱۴۸	۰/۰۳۹	۰/۹۵۹	۰/۴۰۳	۰/۱۶۰	۰/۰۱۸

نتایج

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که دانشجویان ۶۵/۷ درصد از حداکثر نمره قابل اکتساب را برای پرسش‌نامه نگرش نسبت به ازدواج کسب کرده‌اند. بدین ترتیب دانشجویان دو سوم از نمره نگرش نسبت به ازدواج را کسب کرده‌اند. این یافته تا حدود بسیار زیادی همسو با یافته به‌دست‌آمده از مطالعه نیلفروشان و همکاران درباره دانشجویان دانشگاه اصفهان است [۱۲]. همچنین یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد حیطه «نگرش خوش‌بینانه» بیشترین درصد قابل اکتساب را به خود اختصاص داده است. در مطالعه ملکی و سیدنظری در میان دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز بیان شد انتظار واقع‌گرایانه از ازدواج اولویت بالاتری داشته است و انتظار بدبینانه دارای پایین‌ترین اولویت بوده است [۱۳]. این

[Downloaded from aijrh.umsha.ac.ir on 2026-11-23]

یافته‌ای امیدوارکننده در جامعه دانشجویان کشور و نشان‌دهنده نگرش مثبت آنان به ازدواج است.

شرکت در فعالیت‌های فوق برنامه یک عامل تاثیرگذار بر نگرش دانشجویان نسبت به ازدواج بوده است. این یک یافته مهم است که می‌تواند مورد توجه برنامه‌ریزان فرهنگی در دانشگاه قرار گیرد. دانشجویانی که به میزان بیشتری در فعالیت‌های فوق برنامه شرکت کرده بودند به تبع میانگین نمره بالاتری از پرسش‌نامه نگرش نسبت به ازدواج را کسب کرده بودند. این یافته سودمندی فعالیت‌های فوق برنامه دانشگاه را در بهتر و مطلوب‌تر شدن نگرش دانشجویان درباره ازدواج نشان می‌دهد.

همچنین همان‌گونه که یافته‌ها نشان داد نگرش دانشجویان متاهل بهتر بوده است. این یافته می‌تواند بازتابی از ازدواج موفق و رضایت زناشویی در میان دانشجویان متاهل باشد. نکته قابل تامل مطلوب‌تر بودن نگرش دانشجویان مرد نسبت به دانشجویان زن بوده است. همسو با یافته حاضر، باقیانی مقدم و همکاران نیز در مطالعه خود میان ۲۰۰ نفر از زوجین در شرف ازدواج در شهرستان بروجن نشان دادند آقایان از میانگین نمره نگرش بالاتری نسبت به ازدواج در مقایسه با خانم‌ها برخوردار هستند [۱۴]. تاثیر جنسیت (مرد) بر نگرش نسبت به ازدواج در مطالعه Kim و Ko میان دانشجویان مجرد پرستاری در کره جنوبی نیز نشان داده شده است [۱۵]. نیلفروشان و همکاران نیز در مطالعه خود درباره دانشجویان در دانشگاه اصفهان بیان کردند که نگرش دختران نسبت به ازدواج منفی‌تر از پسران است [۱۲]. این یک یافته نگران‌کننده است. امروزه با توجه به درصد قابل توجه دانشجویان دختر در دانشگاه‌ها به نظر می‌رسد توجه ویژه و بیشتر مسئولان فرهنگی دانشگاه به این امر الزامی است. لزوم واکاوی تاثیر جنسیت بر نگرش نسبت به ازدواج می‌تواند مد نظر مدیران فرهنگی قرار گیرد. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های کیفی در این زمینه صورت گیرد تا بتوان جمع‌بندی دقیق‌تری در این باره ارائه داد. با توجه به حساس بودن مقوله ازدواج و اینکه امری فطری و غریزی بوده و دین مبین اسلام نیز تاکید فراوانی به این امر مقدس کرده است [۱۴-۱۲] و با استناد به نتایج پژوهش که نشان‌دهنده نگرش بهتر دانشجویان مرد نسبت به ازدواج در مقایسه با دانشجویان زن است، بایستی اقدامات موثری در جهت ایجاد انگیزه نسبت به امر ازدواج در دانشجویان (به ویژه دانشجویان زن) از طریق فعالیت‌های امور فرهنگی دانشگاه انجام شود. با توجه به این یافته‌ها، به نظر می‌رسد در توسعه مداخلات آموزشی درباره نگرش نسبت به ازدواج باید خانم‌ها در اولویت قرار گیرند. در این جلسات، مشاوره عواملی مانند اطلاع‌رسانی درباره هدف ازدواج، عوامل موثر بر داشتن یک ازدواج موفق، عوامل آسیب‌رسان به ازدواج، توجه به مسائل اخلاقی و فرهنگ ساده‌زیستی در ازدواج می‌تواند مد نظر قرار گیرد.

مطالعه حاضر دارای محدودیت‌هایی بود. برای مثال، مطالعه حاضر فقط در میان دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی کرمانشاه صورت گرفت؛ بنابراین، ممکن است قابل تعمیم به سایر دانشجویان در ایران نباشد. همچنین، در این مطالعه موانع و تسهیل‌کننده‌های ازدواج از دید دانشجویان بررسی نشد که می‌تواند مد نظر پژوهشگران در مطالعات آتی باشد. با وجود این، مطالعه حاضر یافته‌های قابل توجهی درباره نگرش دانشجویان به ازدواج دارد و می‌تواند به عنوان پایه و اساس برنامه‌ریزی‌های فرهنگی برای مدیران فرهنگی دانشگاه باشد.

نتیجه‌گیری

یافته‌های مطالعه حاضر نشان می‌دهد با توجه به تاثیر شرکت در فعالیت‌های فوق برنامه بر نگرش نسبت به ازدواج ترویج این برنامه‌ها و برگزاری جلسات آموزشی در ساعات فرهنگی دانشگاه‌ها به منظور آشنایی بیشتر دانشجویان با فرهنگ ازدواج، می‌تواند یافته‌های سودمندی را در این زمینه به دنبال داشته باشد. حیطه نگرش خوش‌بینانه به ازدواج بالاترین درصد قابل اکتساب را بین حیطه‌های مختلف به خود اختصاص داده است. این یک یافته امیدوارکننده است و می‌تواند در برنامه‌های فرهنگی دانشگاه مد نظر قرار گیرد. همچنین ضرورت توجه به دختران و در اولویت قرار دادن آنان در توسعه و پیاده‌سازی برنامه‌های فرهنگی، ترغیب جوانان به ازدواج و تشکیل خانواده احساس می‌شود.

تشکر و قدردانی

از همه دانشجویان شرکت‌کننده در مطالعه و معاونت فرهنگی دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی کرمانشاه به دلیل حمایت از انجام پژوهش حاضر کمال تشکر و قدردانی می‌شود.

تضاد منافع

نویسندگان هیچ‌گونه تضاد منافعی را گزارش نکردند.

ملاحظات اخلاقی

هدف پژوهش برای همه دانشجویان توضیح داده شد و آن‌ها از محرمانه بودن اطلاعات و هدف پروژه مطلع و با تمایل در مطالعه وارد شدند. این مطالعه به تایید کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی کرمانشاه (شناسه اخلاق: IR.KUMS.REC.1400.682) رسیده است.

سهم نویسندگان

دکتر مهدی میرزایی علویجه (نویسنده اوّل)، ایده پردازی، طراحی مطالعه، و مشاوره علمی (۴۵ درصد)؛ نگار کریمی (نویسنده دوم)، ویرایش مقاله (۵ درصد)؛ صفورا مقصودیان (نویسنده سوم)، مشاوره (۵ درصد)؛ دکتر فرزاد جلیلیان (نویسنده مسئول)، پژوهشگر اصلی (۴۵ درصد).

حمایت مالی

این مقاله حاصل طرحی پژوهشی است که با حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی کرمانشاه (طرح شماره: ۴۰۰۰۸۰۹) انجام گرفته است.

[Downloaded from aijrh.umsha.ac.ir on 2026-11-23]

REFERENCES

1. Tsai JW. Family Matters. *JAMA Pediatr*. 2016; **170**(7): 641. DOI: 10.1001/jamapediatrics.2016.0195
2. Sadat Sayyah S, Koochakzadeh R, Hasani F. Psychometric properties of Marital Attitude Scale. *Rooyesh Ravanshenasi Journal*. 2018; **6**(4): 93-107. Link
3. Higgins LT, Zheng M, Liu Y, Sun CH. Attitudes to marriage and sexual behaviors: A survey of gender and culture differences in China and United Kingdom. *Sex Roles*. 2002; **46**(3):75-89. DOI: 10.1023/A:1016565426011
4. Brown SL, Sanchez LA, Nock SL, Wright JD. Links between premarital cohabitation and subsequent marital quality, stability, and divorce: A comparison of covenant versus standard marriages. *Social science research*. 2006; **35**(2):454-70. DOI:10.1016/j.ssresearch.2006.03.001
5. Nikkhah H, Fani M, Asgharpour A. Students' attitude towards marriage and factors affecting it. *Journal of Applied Sociology*. 2017; **28**(3): 99-122. DOI: 10.22108/jas.2017.21711
6. Seaman C, Bent R, Unis A. Family entrepreneurship culture, entrepreneurial intent, futures and foresight in Scottish Pakistani communities. *Futures*. 2016;**75**:83-91. DOI:10.1016/j.futures.2015.09.006
7. Nobles J, Buttenheim A. Marriage and socioeconomic change in contemporary Indonesia. *J Marriage Fam*. 2008; **70**(4):904-18. PMID: 26336321 DOI: 10.1111/j.1741-3737.2008.00535.x
8. Khojasteh Mehr R, Mohammadi A, Abas-Pour Z. Married students' attitude to marriage: A qualitative study. *IJPN*. 2016; **4**(2):19-28. DOI: 10.21859/ijpn-04023
9. Gholipour H. A comparative study on marriage in different religious and its socio-legal aspects. *Sociological Studies of Youth*. 2014;**5**(13):111-22. Link
10. Ebrahimi N, Koraei A, Shahbazi M. The Effect of Individual Identity Dimensions on Attitude toward Marriage with Mediating of Marital Horizons Components in single male postgraduate students. *Social Psychology Research*. 2020;**10**(39):82-59. DOI: 10.22034/spr.2020.227072.1452
11. Braaten EB, Rosén LA. Development and validation of the Marital Attitude Scale. *J Divorce & Remarriage*. 1998;**29**(3-4):83-91. DOI:10.1300/J087v29n03_05
12. Nilforooshan P, Navidian A, Abedi A. Studying the psychometric properties of marital attitude scale. *IJPN*. 2013; **1**(1): 35-47. Link
13. Maleki S, Seyednazari N. Attitudes of Students in Islamic Azad University of Tabriz towards Marriage. *Women and Family Studies*. 2018; **11**(42):7-27. Link
14. Baghianimoghadam MH, Masoudi Borujeni D, Mirzaei Alavijeh M, Shahbazi H. The survey of youth attitudes impend marriage about understanding future wife and joint life in the city of Borujen. *Journal of Health System Research*. 2012; **7**(6): 693-701. Link
15. Kim NJ, Ko S. Factors Influencing Attitude toward Marriage of Nursing College Students. *Journal of the Korea Academia-Industrial cooperation Society*. 2018; **19**(4):178-85. DOI: 10.5762/KAIS.2018.19.4.178

[Downloaded from aijrh.umsha.ac.ir on 2026-11-23]